

Cały ton

W systemie temperowanym cały ton powstaje ze złożenia dwóch półtonów, albo, jak kto woli, z podziału oktawy na sześć równych części – każda z tych części jest całym tonem

Cały ton występuje na przykład między [dźwiękami](#) *c-d* albo *fis-gis*. Są to sekundy wielkie. Ale cały ton mamy także pomiędzy dźwiękami *ais-c* albo *cis-des* i są to tercje zmniejszone (patrz też: [interwały](#) oraz [enharmonia](#)).

W przeszłości sprawy nie były takie proste. Już starożytni Grecy (Arystoksenos, Pitagoras i Euklides) wiedzieli, że w stroju naturalnym występuje cały ton o stosunku częstotliwości dźwięku wyższego do niższego $9/8$. Dopiero w czasach [renesansu](#) odkryto inny cały ton o stosunku częstotliwości $10/9$. Ten [starożytny](#) nazwano wielkim, renesansowy zaś małym; żaden nie dawał się złożyć z [półtonów](#). Dzisiejszy cały ton temperowany wyraża się stosunkiem częstotliwości równym pierwiastkowi szóstego stopnia z 2 – jest to liczba niewymierna, sytuująca się pomiędzy $9/8$ i $10/9$ – bliższy jest znacznie dawnemu całemu tonowi wielkiemu.

Z całych tonów można zbudować [skale całotonową](#).